

*Одеської гімназії
№8*

ІСТОРИЯ РІДНОГО КРАЮ З СЕРЕДИНИ 17 СТ.-ПОЧАТОК 18 СТ.

*учениці 4-М
класу
Дідар Загро*

Одесса

Історія Одеси – історичний період, що відноситься до території північно-західного узбережжя Чорного моря і вкладається у тимчасові рамки від VI століття до н. е. і до нинішніх днів. Нині у цьому регіоні розташоване українське місто Одеса.

Історія Одеси 1789-1914

Російська імперія. Взяття Фортеці Хаджибей

* Під час Російсько-турецької війни 1787–1791 років фортеця привернула увагу московських військ Олександра Суворова, що слідували на Бендери. У серпні 1789 року генерал-майору Хосе де Рібасу і Бойонсу було віддано наказ захопити Хаджибейську фортецю.

* Планувалося, що загін де Рібаса буде підтримано основними силами корпусу генерала Івана Гудовича. Крім того, до Хаджибейської затоки повинна була пробути московська ескадра з 20 канонерськими човнами під командуванням контр-адмірала Марка Войновича, чиїм завданням було атакувати турецький флот

* Вночі між 13 вересня та 14 вересня того ж року де Рібас разом зі своїм загonom, який складався з російських військ, двох піших і трьох кінних полків зважився на самостійний штурм фортеці, у результаті чого на світанку, між 4 та 5 годиною, фортеця була захоплена козацько-московськими військами.

Епоха де Рюссса

* Вони були нечисленними — станом на 1793 рік тут проживало 254 особи у 8-ми населених пунктах. У самому Хаджибеї населення становило 28 особи у 10-ти дворах. Наприкінці липня того ж року на місці старої фортеці почалося будівництво нової для захисну прикордонних земель. На місці Хаджибея, рескриптом московської імператриці, Катерини II, від 27 травня (7 червня) 1794 року на самому заході новопридбаної території Російської імперії — Новоросії почалася розбудова міста.

* Вона станом на 21 серпня (1 вересня) 1794 року складала 434-х козаків. першу чергу вони займалися розбудовою порту, а також іншими будівничими роботами. Разом з козаками порт також будували військові чотирьох російських полків – Вібеського та Нижньогородського мушкетерських і Миколаївського та Дніпровського гренадерських, а так же Бузького та Катеринославського полків козацьких військ. Кожного дня у затоці працювало близько 400 чоловіків, які знаходилися у жахливих умовах і отримували погану їжу, у результаті чого під час будівництва порту померло близько чверті робітників.

* Григорій Волконський 22 серпня (2 вересня) 1794 року на розі сучасних вулиць Ланжеронівської та Рішельєвської. Ця дата досі вважається «Днем заснування міста» і досі святкується одеситами. Того ж дня з благословення митрополита Катеринославського та Херсонес-Таврійського Гавриїла були забиті перші палі дому. Наступного року під час першого офіційного перепису населення у місті мешкало вже 2360 осіб, що у десятки раз більше ніж півтора роки тому.

*27 січня (7 лютого) 1795 року було засновано Вознесенське намісництво, до складу якого увійшла Одеса. Місцева адміністрація за наказом каталонського графа почала видавати «відкриті листки» на довічне володіння земельними ділянками. Для прикладу де Рібас сам взяв собі ділянку, на місці сучасної вулиці Польської, і самостійно забудував її. За його прикладом земельні ділянки узяли собі усі місцеві чиновники і почали їх забудовувати.

* 17 листопада 1796 року московська імператриця Катерина II померла. Згодом на престол зайняв Павло I, що, на відміну від своєї матері, не проявляв такого інтересу до її задумів державного устрою. Таким чином у найближчий час Платона Зубова було відправлено у відставку, 12 грудня Павлом I було видано наказ, що забороняв самовільний перехід поселян з одного місця на інше, а також встановлював штрафи за надання притулку утікачам. Приймаючи до уваги, що Одесі конче потрібне було населення, такий указ значно погіршив становище у місті.

* 12 березня 1801 року імператора було вбито у результаті заколоту, а його наступником став Олександр I. Вже тоді до місцевого порту приходили кораблі з найбільших торгових центрів Європи: Марселя, Галаца, Неаполя, Стамбула, Пірея, Генуї тощо. Завдяки цьому одеські ринки було завжди наповнені різноманітною продукцією, яку можна було знайти не континенті та поза ним. До міста, зазвичай, привозилася кава, фрукти, тютюн та халва, а вивозили здебільшого пшеницю, рибу, м'ясо, вовну тощо. Вважається, що саме через великий попит до Одеси європейських торгових суден

Епоха Воронцова

* Епоха Воронцова в історії міста відзначилася не тільки економічними показниками, як було при колишніх управлінцях, а й великою кількістю архітектурних та культурних пам'яток міста, що були збудовані за часи графа. Насамперед, архітектурний ансамбль Приморського бульвару, який з'єднано Гігантськими сходами з портом. 1826 року на місці будинку поміщика Куликовського Михайло Семенович Воронцов збудував свій власний палац, який стоїть з одного боку Приморського бульвару

Епоха Коцебу та Новосельського

* У результаті закінчення військових дій і початку налагодження мирного життя торговельна активність у місті поновилася. «Російське товариство пароплавства і торгівлі». Вже у наступні декілька років ця організація мала три торговельні кораблі, «Император Александр II», «Великий князь Константин» та «Олег». На початку 1870-х років почалося помітне зростання кількості промислових підприємств «Південної столиці», а у 1890-х роках їх кількість збільшилася у два з половиною рази

Коцебу

Новосельський

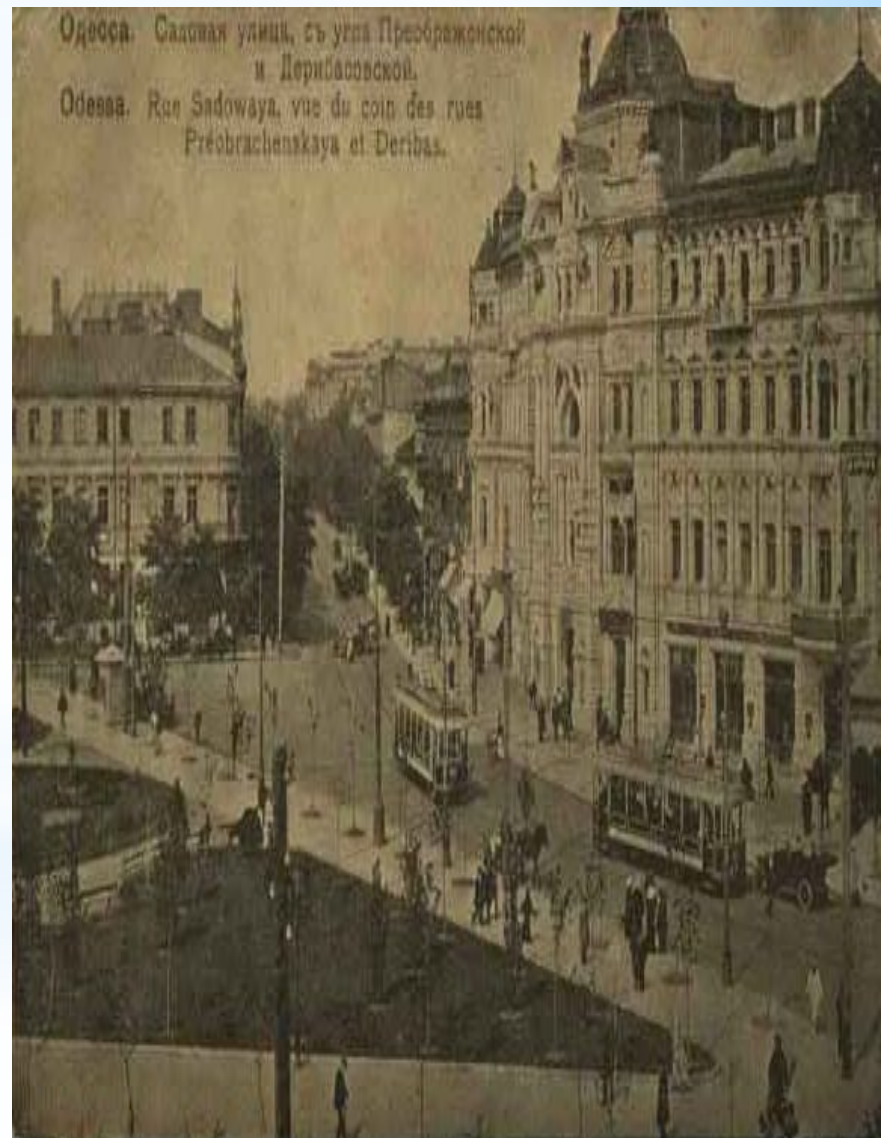
Епоха Маразлі

* Вперше у Російській імперії в Одесі за управління Маразлі було зроблено багатько нововведень, що зробили місто не тільки один із найкрасивіших та найсучасніших у країні, а й на усьому континенті. Зокрема, у 1881 році було збудовано кінну залізницю, закладено і споруджено Павлівську будівлю дешевих квартир (на кошти, пожертвувані П. З. Ямчитським), новий нічліжний притулок та дві їдальні біля Першого Християнського цвинтаря

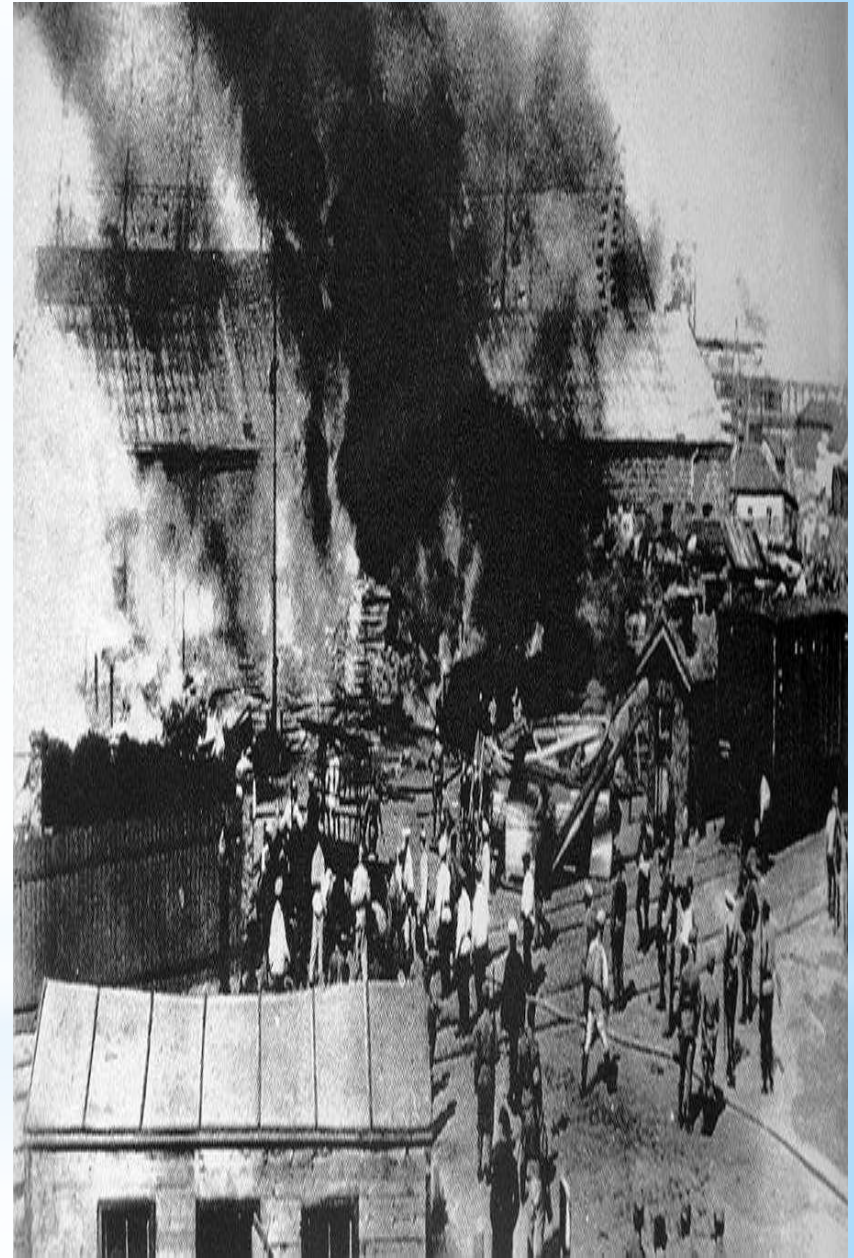

Останні роки Одеси у складі імперії

* 8 червня 1902 року відкрито перший в Україні фунікулер (другий у Російській імперії), у 1903 році на кошти графа М. М. Толстого відкрито станцію «швидкої допомоги». проекту переможець міжнародного конкурсу В. І. Прохаска, архітектор А. І. Бернардацці), один з найкращих зразків бібліотечної архітектури в країні — нова будівля Міської публічної бібліотеки (1904—1906, архітектор Ф. П. Нештурх).

* 1905–1907. Влітку 1905 року сталася одна з найвідоміших подій тієї революції. Матроси панцерника «Князь Потьомкін-Таврійський» підняли повстання, що стало першим випадком військового заколоту під час революції. 1906 року в місті почало діяти товариство «Просвіта», яке мало власні бібліотеку, історичний музей. За сприяння товариства професор Олександр Грушевський читав лекції з українознавства в місцевому університеті.

* Було створено «Фонд ім. Леоніда Смоленського» для видавництва книг. Після встановлення столипінського режиму почалися утиски, які посилювалися після державного перевороту. З 16 червня 1907 року. Резолюцією одеського генерал-губернатора.

